

מסורת הש"ס

(א) לקמן טו. (בצטורות כב.). (ב) ז"ל דמיה, א לקמן כד. (ג) ודף כהז. (ד) פסחים טו. כמובנת טו. חולין זגה. (ה) [כמובנת טו. ע"ש מוספסת טהרות פי"ו ה"ב], (ו) [לקמן כט.], ז [במתני' רש"י], ח [במ"א]: לפרוף משום, ט [וחולין עו.], י [ז"ל בפ"ג], יא [ונתי' מוס' כמובנת טו. ד"ה פירט ומוס' ב"ק מדר: ד"ה כל ומוס' סנהדרין עט. ד"ה וכל], (ל) [ז"ב כז.], (מ) [ונתי' מוס' ב"ב כג: ד"ה מתיב וכו' כמבז' יסוד על זה],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בקרקע פרוחזור וכו' ועל ידי שמזקקה יניב ס"א פסחתייה: (ב) בא"י וכוין: (ג) בא"י מחדר ובעליה: (ד) תוס' ד"ה שלח וכו' וכן בפ"ג דנעבורות: (ה) ד"ה אחר מן הכז: רוב שליש טמא חף על כז:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אבו טמאה לידה וכו' ליתן לה ימי טומאה וימי טהרה: ע"ל כח דף ע"א וט"ו:

מוסף רש"י

שליא בבית. שהפילה האשה שלא חזן ולו ניכר זה (בבבורות כב.). **הבית** טמא. משום האל התם, דולד הוא זה ומת (לקמן כז). דקמתי טעמא שאין שליא בלא ודל. חלה שנימוק: ונשפ"ח היתם טמא, דשמה על חמה קמתי עד שלא וקודם שנטל טמא את היתם (בבבורות שס"ח). ולקח ממאחר מהן. מהן התם (פסחים ט). ממקום קביעות (פסחיות טו.). **ספקו** אסור. דנפקא לן ממקלי כפיק תמא דיומא (פד) ובפיק דמחיות (טו). כל קבוע ממחלה על מחלה דמי וזה מן הקבוע לקח (סוהין צה. ובפיר"י פסחים שם) ובבבוצא. כשר המנעל בקרקע בין המתיית (פסחים שם) ולא ידעין מחלה פירט (בבבורות שם) הלך אחר הרוב. הואיל והכל לפנינו לא נמקום קביעות לקח ובעי פירטה דל. עיי' אחר וכל דפריש מביה פירט (שם) דקוין דפריש אין כלל מורת מות (פסחים שם ובפיר"י חולין שם). **חשע** צפרדעין. מיתם כגומת היתר, ושרין אחר ביניהם. טון זכ שהוא דומה לפרדע (בבבורות יט).

תוס' הרא"ש

כאן שנמצא בגג פרוחזור. פרש"י ז"ל אבל אבוי ללישנא דבתר שששא איכא לשנויי הכי דיתור דתלי אבוי טעמא בחששא כל היכא דאיכא למיחש משריזן ליה ספק לא שנה גג ולא שנה קרקע איכא לספקוי בתרד ובבליה. וקשה לפי דא"כ לת' לישנא לא משכחת לעילוי אשה ודאי טמאה ואמאי נמצא על שלו חיובין בקרבן דמי עדיף מן הלול ולפנים מקרקע פרוחזור דהוי גמי ספיקא. וגראה לפירש ולת' לישנא גמי שני ליה בגן גג לקרקע ודאי דלא שני הכי משום ר' חייא ע"כ לית ליה לישנא דחששא אורי' בגג פרוחזור דאי הוה סבר הכי כיון דמחמיר כולי האי דחייש ר' לישנא דבתר שששא איכא אצטרך לאשמועינן דמן הלול ולפנים שורפין: הלכו חכמים אחר הרוב. אפי' איכא מיעוטא וחזקה דלא מרעי' לרובא ואפי' ר' מאיר דחייש למיעוטא הכא מורי ולא אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה טהרה משום מיעוטא דלא שכיח הוא כמו מקור שרוב דמי מקור מצויין: שליא' דתנן פרש"י רוב שליא יש לה ולד ומיעוטא אין בה ולד וקשה לפי' דאי

כל היר פרק שני נדה

ופליגא דרב קטינא. אהך לישנא דרביי דהא להאי לישנא ליכא טומאת ספק דכיון דתלי טעמא בחזקה לא שנה גג לא שנה קרקע מן הלול ולפנים טמא ודאי מן הלול ולחוץ טהור ודאי: **לרב הונא**. דאמר ליה לבריה מן הלול ולפנים ודאי מן הלול ולחוץ ספקא: **לא פליגי**. לא דר' חייא ולא דרב קטינא

עליה ושהדדי נמי לא פליגי: **כאן מן הלול ולפנים**. דר' חייא: **כאן מן הלול ולחוץ**. דרב קטינא: **אלא לרמי בר שמואל** ולרב יצחק בריה דרב יהודה דאמרי מן הלול ולחוץ ספקו טהור מן הלול ולפנים ספקו טמא הני במאי מתוקמא מן הלול ולפנים לימא פליגא דרבי חייא לא קשיא **כאן** כשנמצא בקרקע פרוחזור וכאן שנמצא בגג פרוחזור אמר רבי יוחנן בשלשה מקומות הלכו בו חכמים אחר הרוב ועשאוּם כוראי מקור שליא חתיכה מקור הא דאמרין שליא ^(א) דתנן בשליא בבית הבית טמא י' ולא שהשליא ולד אלא שאין שליא בלא ולד ר"ש אובר נמוק הולד עד שרא יצא חתיכה ^(ב) דרתנן ^(ג) דהמפלת יד חתוכה ורגל חתוכה אמו טמאה לידה ואין חוששין שמא מגוף אטום באת ותו ליכא והאיכא תשע חנויות דתניא ^(ד) תשע חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספקו אסור ^(ה) ובנמצא קאמרינן והאיכא ^(ו) תשע צפרדעין ושרץ אחד נגע ברה"י ספקו טמא ברה"ר ספקו טהור ובנמצא הלך אחר הרוב טומאה ראשה קאמרינן טומאה בעלמא לא קאמרינן והאיכא הא ^(ז) דאמר רבי יהושע בן לוי "עברה בנהר והפילה

הכי ופליג דר' חייא עליה דכיון דרביי תלי טעמא בחששא וכל היכא דאיכא למיחש להאי ולהאי משוי ליה ספק אפילו בקרקע פרוחזור איכא לספקוי בחדר ^(א) ולעליה הילכך דרבי חייא פליג עליה: **ועשאוּם כוראי**. ^(א) משום דלזילינן בתר רוצא: **הא דאמרינן**. במתניתין שחוקת לא בא אלא מן המקור וכדתני רבי חייא אלא כיון דרוב דמים הבית סמיכי מחזקינן ליה מן המקור: **הבית טמא**. אף אם אין ולד נראה הבית טמא משום האל התם: **אין שליא בלא ולד**. ושורפין עליה את התרומה. אלאמא כיון דרוב שליות אין בלא ולד מחזקינן לה בטומאה ודאית: **נימוק הולד**. ונעשה דס ונתערב בדס הלידה וצטל ברוב והכי מפרש טעמא לקמן בפ' המפלת (דף טו:): **יד חסוכה**. מחותכת כזוהרת בחיתוך קצבעות: **אמו טמאה לידה**. ותשב חומר זכר לימי טהור וחומר נקבה לענין טומאה דמחזקינן לה בלידה ודאית ^(א) ליתן לה ימי טומאה וימי טהרה דאמרינן הלך אחר הרוב ורוב נשים ולד מעליא ילדן אלא שנימוק: **ואין חוששין**. לומר לא יהיו לה ימי טהרה שמא אינו ולד דלילמא מגוף אטום הוא בא וקיימא לן בהמפלת (לקמן דף כד). דאזינו ולד והיינו כוראי מדיהבין לה ימי טהור הואיל ורוב נשים לאו גוף אטום ילדן: **ספקו אסור**. דכל קבוע כמחלה על מחלה דמייא וכיון שלקחה ממקום הקביעות מחזקינן לה כמחלה על מחלה: **ובנמצא**. בקרקע דה"ל מופרש מהן ולא לקחו ממקום הקביעות: **הלך אחר הרוב**. ומותר דכל דפריש מרוצא פריש: **כרשום היחיד כו'**. דהוה ליה ספק ואע"ג דרוצא כפרדעים ואין להם טומאה כיון דשרך קבוע ביניהם הוה ליה מחלה על מחלה: **ובנמצא**. שפירש אחד מהן למקום אחר ונגע בו אדם שם טהור דהשתא לאו קבוע הוי ואמרינן כל דפריש מרוצא פריש ופפרדע הוא:

והפילה

טעמא משום דרוב דמים באין מן המקור דחשיב בג' דברים: **ספקן לר"ש דדרש** מוארז לו עד שיתכוין לו קבוע מנא ליה וי"ל דמסקינן בפ' ממון א"כ מהתם שמענין עד שיתכוין לו ואייתר וארז לו לקבוע אף לתנא דבי חזקיה דדריש מכה אדם ומכה בהמה דשאזינו מתכוין פטור ממיתה וממון ולא דריש ונתת נפש תחת נפש לממון וע"כ עד שיתכוין לו נפקא ליה מוארז לו קשה קבוע מנא ליה: ^(א) **הלך אחר הרוב**. משמע אפי' נמצא קרוב לתנות המוכרת נבלה וא"ת א"כ מאי קמ"ל ר' חנינא? דרוב וקרוב הלך אחר הרוב וי"ל דקמ"ל אפי' בקורבה דמוכחא מיהו קשה מקושיא דרבי זירא דהתם תקשי ליה מתני' דט' מנויות: ^(א) **אךך הרוב**. הכא איכא חזקה כנגד הרוב דבהמה בחזקה איסור ועמדת וגבי ט' כפרדעים נמי קאמר הלך אחר הרוב ואם רוב שרצים ^(א) טמאים אע"ג דאיכא חזקת טהרה דאי לא הוה חזקה כנגד הרוב לא הוה פריך מידי דמזינין למימר

כל היר פרק שני נדה

ית.

עב א מיי פ"ה מהל' איסורי ביאה הל' ה:
עב ב מיי פ"ה מהל' טומאת ממ הל' י:
עד ג מיי שם ופי' מהל' איסורי ביאה הל' יד:
עוד ד מיי פ"ה מהל' איסורי ביאה הלכה יא סמך לאחין קול ועשין רמג:
עו ה מיי פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יא וע"ש בבב"מ סמך לאחין קמא טושע"י י"ד סי' ק' סעיף ג:
עז ו מיי שם ופי"ו מהל' אבות הטומאה הל' א' ופי"ח מהל' אבות הטומאה הל' ט' ופי"ח מ"ל
מ"ל
מחוסרי כפרה הל' יז
ז טושע"י י"ד סימן קלד סעיף ט:

תוס' הרא"ש (המשך)

מהאי טעמא חשיב ליה רוב א"כ מירשא ה"ל לאתויי המפלת סנדל או שליא תשב לוכד ולנקבה ומדיהבינן ליה ימי טהור דוכר אלמא חשבינן לת' רוב כוראי ונעור דלישנא דאין שליא שאין עמה ולד משמע דאין כאן ספיקא אלא כל שליא יש עמה ולד וכן משמע מהא דתנן פירק בהמה המקשה שליא (אסורה) שיצתה מקצתה אסורה באכילה ואם יש שליא בלא ודאי' למישריה דסתם שליא יצתה מקצתה מחצה יש באותו מקצת רוב ולד ומחצה אין בו רוב ולד כמו שמוכח פ"ק דבב"ק וסמוך מיעוטא דיש שליא בלא וולד למחצה דאותם גמי דיש בה ולד אין במקצתה רוב ולד והוה להו מחצה שיש בה רוב ולד מיעוטא דכה"ג אמרינן פ' בהמה המקשה גבי המכבדת שהפילה שליא סמוך מיעוטא דנדמה למחצה דנקבות וכן פ"ג בבבורות סמוך מיעוטא דמפילות למחצה דנקבות וכן בפ' בתרא דביבמות ויש ליישב פרש"י ז"ל בדוחק גנון ששצינו ולד בואת השליא ויש לפרש דרובא דמשעתין היינו שאנו תולין שלא נימור הולד בשעת יציאתו כדאמרינן לקמן פ' המפלת אמרו לו לר' מאיר אי אתה מודה שהיו חוציאוהו בספל בבית החיצוני שהוא טהור אמר להם אינו דומה נימוק פעם אחת לנימוק שתי פעמים ורוב זה שאינו נימוק בבית הפנימי חשיב ליה כוראי אע"ג דאיכא למימר העמד בית בחזקת טהור. וא"ת אבתי תיקשי לת' לירוד מרישא מרקתני חשב לוכד ולנקבה אלמא דרובא אינן נימוקין קודם יציאה וי"ל דאפי' היה נימוק מ"מ היתה טמאה לידה כדדרשנין לקמן בפ' המפלת אשה כי תוריע אפי' לא ילדה אלא כעין שהוריעה אמו טמאה לידה. ואע"ג דר' שמעון הוא דדרוש ליה הכי ורבנן הוו דרשי' מנייה עד שתלד במקום שמורעת למעוטי יוצא דופן איכא למימר תרווייהו שי"מ. א"ג היינו דלא מיייתי רישא משום דאי לא סיפא ה"א דאין שום ולד נימוק בפנים אבל מרקאמר ר' שמעון כסיפא נימור הולד עד שלא יצא משמע דלח"ק מיעוטא נימוקין: **תשע** צפרדעים כו' הלך אחר הרוב כו'. ה"ג איכא חזקה דמשמע אם רוב

שרצים טמא אע"ג דאיכא (מיעוטא) חזקת טהרה: **טומאה** ראשה קאמרינן ותימה והאיכא נמי הא דתנן לקמן איש ואשה שעשו צרכיהם לתוך הספל חזקת דמים מן האשה ואי משום דר"ש קתני לה הא קתני גמי שליא אע"ג דרי"מ קתני לה כדאיתא בפ' המפלת וכ"ת דאין שורפין על אותו רוב תרומה א"כ הא דריק לאשכחוי למעוטי מאי לימא למעוטי רובא דר"ש וי"ל שאני התם דאיכא חזקת אדם שהוא בחזקת שאינו רואה דם ומסייע לחזקת רוב דמים מן האשה ומילתא דשביטא היא ולא אצטרך למחשביה:

כאן שנמצא בקרקע פרוחזור. פ"ה דלעיל אלישנא דבתר חששא אזלינן דקאמר דפליגא דר' חייא לא מנאי לשנויי הכי דכיון דתלי אבוי טעמא בחששא איכא למיחש אפילו בקרקע פרוחזור לדם עליה וקשה לפירושו דנמצא על שלה או על שלו אמאי חייבין בקרבן מי עדיף מנמצא מן הלול ולפנים דלא הויא אלא ספק אפי' בקרקע פרוחזור וגראה לפרש דלאציי ליכא לאוקמי דר' חייא בקרקע פרוחזור דכיון דאפי' מן הלול ולחוץ דנא מן העלייה דכרכו וקרוב חייש לדם המקור אם כן מן הלול ולפנים בקרקע פרוחזור מילתא דפשיטא היא דמן החדר אתא ולא הוה לריך רבי חייא לאשמועינן: **שליא בבית כו'**. פ"ה דרוב שליות יש להם ולד וקשה דמתן בפ' בהמה המקשה (חולין דף עו.) שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה ואי שליא בלא ולד הוה לן למשרי משום דסמוך מיעוטא דאין זה ולד לפלגא שלא יא' רוב הולד וה"ל מחלה שיש זה רוב ולד מיעוטא דסתם שליא שיצתה מקצתה ויש זה ולד מחלה יש זה רוב ולד ומחלה אין זה רוב ולד דמוכח בפ"ק דבב"ק (דף יא.) וכה"ג אמר (התם ^(א) סמוך מיעוטא דנדמה למחלה דנקבות וכן ^(א) בפ"ק דבבורות (דף כז:) ויש לישב פ"ה דהתם מייירי בשליא שיצתה מקצתה ונמצא ולד מוך השליא וגראה לפרש דאין שליא כלל בלא ולד אף מיעוטא נימוק ורוב אין נימוקים עד שיא' לבית החיצון כדאמר בפ' המפלת (לקמן כו.) וא"ת ואמאי לא מיייתי הפלא מרישא דמתן דהמפלת (שם דף כד:) המפלת סנדל או שליא תשב לוכד ולנקבה אלאמא דרובין אין נימוקין קודם